

Каралды
Башлангыч сыйныф
укытучыларының
мәктәп методик берләшмә
житәкчесе Тухбатуллина Э.М.
Беркетмә № 1
« 26» август 2017 ел.

Килешенгән
Укыту эшләре буенча
директор урынбасары
Исмәгыйлева Г.Т.
« 28» август 2017 ел

Раслийм
Мәктәп директоры
Сабиржанова Г.Т..
Приказ №71
«28» август 2017 ел

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
“ Сарман гомуми урта белем биру мәктәбе”
муниципаль гомуми белем биру бюджет учреждениесе

**Татар теленнән
эш программасы**

2 нче сыйныф

Тухбатуллина Энже Мөдәрис кызы,
беренче квалификацион категория

Каралды
Мәктәп педагогик советы
утырышы беркетмәсе № 1
«28» август, 2017 ел

Татар теле буенча укыту-тематик планлаштыру

Сыйныф - 2 б

Сәгәтьләр саны: барлыгы – 102 сәгать; атнага – 3 сәгать.

Эш программасы- Татар теленнән гомуми белем бирүнең дәүләт стандартына, ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы, Казан, 2008;

-Башлангыч гомуми белем бирү программаларына. Татар һәм рус телләре– Казан: “Мәгариф” нәшрияты, 2010.;

- үстерешле укыту принциплары белән традицион белем бирү принципларының үзара тыгыз бәйләнештә булуын тәмин итә торган «Перспективалы башлангыч мәктәп» концепциясенә;

-“Татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбендә ана теле укыту: гомуми программа” сына -1 – 4 нче сыйныфлар, Ч. М. Харисова, И. Х. Мияссарова, Ф. Ш. Гарифуллина, Казан , 2011;

- «Сарман гомуми урта белем бирү мәктәбе» муниципаль белем бирү бюджет учреждениесенең 2017-2018 нче уку елына укыту планына нигезләнеп эшләнде.

.Дәрәслек: — Мияссарова И.Х., Фәйзрахманова»".Ф. Татар теле: 2 нче сыйныф: дәрәслек: 1 — 2 кисәк. Казан: «Магариф — Вакыт» нәшрияты, 2012.

— Мияссарова И.Х., Фәйзрахманова К.Ф. Татар теле: мөстәкыйль эш дәфтәре. Казан: «Мәгариф — Вакыт» нәшрияты, 2015

Аңлатма язуы

Эш программасы Татар теленнән гомуми белем бирүнең дәүләт стандарты. - ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы, Казан, 2008; Башлангыч гомуми белем бирү программаларына. Татар һәм рус телләре, Казан: “Мәгариф” нәшрияты, 2010; үстерешле укуыту принциплары белән традицион белем бирү принципларының үзара тыгыз бәйләнештә булуын тәмин итә торган «Перспективалы башлангыч мәктәп» концепциясенә; «Сарман гомуми урта белем бирү мәктәбе» муниципаль белем бирү бюджет учреждениесенә 2017-2018 нче уку елына укуыту планына нигезләнеп эшләнде.

Тәкъдим ителә торган программада татар теленә өйрәтүнең **төп максаты** һәм **бурычлары** түбәндәгедән гыйбәрәт:

1. Укучыларда ана телен өйрәнүгә кызыксыну, омтылыш, эзләнәргә теләк уяту, үз милләтенә, теленә мэхәббәт тәрбияләү кебек уңай сыйфатлар булдыру.
2. Балаларга татар теленә төрле бүлекләре буенча белем бирү:
 - а) фонетика, орфоэпия, лексика, грамматикага караган белемнәрне тирәнәйтү;
 - б) телебезнең грамматикасы, орфографиясе, пунктуациясе буенча күнекмәләр булдыра башлау. Сүз, сүзләрдән сүзтезмәләр һәм жөмлөләр төзәргә өйрәтү, жөмлө төзүче баш кисәкләр белән таныштыру. Жөмлөләрнең мәгънәви-интонацион үзенчәлекләрен күзәтү һәм жөмлө ахырында тиешле тыныш билгеләрен куяу.
3. Телдән һәм язма сөйләм осталыгы һәм күнекмәләре булдыру.
4. Укучыларда дәрәс уку һәм язучү күнекмәләре булдыру, тасвирлама, хикәяләү, фикер йөртү төрәндәге кечкенә текстлар төзәргә өйрәтү.
5. Укучыларда татар мәдәниятенә караган мәгълүматлылыкны үстерү.

Предметның укуыту планындагы урыны

Татар теле филология өлкәсенә карый. Татар теле фәне 2 нче сыйныфта атнага 3 сәгать исәбеннән 102 сәгать укуытыла.

Искәрмә: «Сарман гомуми урта белем бирү мәктәбе» муниципаль белем бирү бюджет учреждениесенә «Укуыту предметы, курсы, дисциплинасының эш программасы турында»гы 2016 нчы елның 29 нчы августында педсоветта каралган (беркетмә № 1) һәм мәктәп директоры тарафыннан 2016 нчы елның 29 нчы августында чыккан 109 нчы санлы приказы белән расланган нигезнамәсенә 5 пунктына таянып, дәрәсләр бәйрәм көннәренә туры килгән очракта, программа сәгатьләренә берләштерү исәбенә үтәлә.

Укуыту предметын үзләштерүнең шәхси, метапредметлы һәм предметлы нәтижәләре

Укучылар башкара алырга тиешле эшләр:

- сүзләренә, жөмлөләренә, 35-40 сүзле текстны, хәрәфләрен бозмыйча, төшереп калдырмыйча, хәрәф өстәмичә, урыннарын алыштырмыйча, аңлаешлы, пөхтә итеп, каллиграфик дәрәс язучү;
- сузык һәм тартык авазларны, калын (нечкә) сузыкларны икеләнүсез аеручү; өйрәнелгән теориягә таянып, аларга анализ ясаучү, бирелгән аваз схемасына, характеристика тиешле авазлар, сүзләр сайлаучү;
- сүзләренә ижекләргә бүлү һәм, ижекләп, юлдан-юлга күчерү кагыйдәләренә катгый булмавын аңлаучү (аларның вариантларын белү);
- сүздә шул хәрәфләренә эшен, вазыйфасын аңлатучү;
- өйрәнелгән сүзләрдә калын(нечкә) тартыкларны сузык аваз хәрәфләре яки ь, ы белән күрсәтү;
- кеше исемнәрен, фамилияләрен, шәһәр, авыл, елга атамаларын, хайван кушаматларын баш хәрәф белән язучү;
- е, в, г, й, к, н, ң, о, ө, х, һ, э, ю, я хәрәфләре, ый, йо, йө кушылмалары булган сүзләренә дәрәс язучү;
- янәшә килгән бертөрле ике тартык аваз хәрәфләре булган әллә, кәккүк, Габбас кебек сүзләренә, нечкә (калын) аеручү билгесе кергән гади, программада булган сүзләренә дәрәс язучү һәм юлдан-юлга күчерү;
- сүзгә фонетик анализ ясаучү: ижекләргә бүлү, авазларны сүздәгә тәртиптә ачык, дәрәс итеп әйтәп, хәрәфләрен атап чыгучү, сузык (тартык) авазларны билгеләү, сузыкларның калын(нечкә) төрләрен аеручү;
- үзәң язганны бирелгән үрнәк белән чагыштырып төзәтү;
- сүзләргә дәрәс сораучү һәм шуның нигезендә предметны, предметның эш һәм хәрәкәтен, билгесен белдергән сүзләренә таба белү, кем? нәрсә? сорауларына жавап биргән сүзләренә аера белү;

-жөмлөнөң баш кисәкләрен табу, жөмлөдөгө сүзләр бәйләнешен билгеләү; жөмлө башындагы сүзне баш хәрәф белән язу, әйтелү максатына карап, жөмлө ахырында нокта, сорау билгеләрен куеп яза белү;

-уку, уеннар, көндәлек тормыш, жәнлекләр, кош-кортлар турындагы темаларга 4-5 жөмлөдән торган бәйләнешле текст төзөп сөйләү һәм язу;

-сүзлекләрдөгө сүзләрнең әйтелешен, кулланышын, язылышын истә калдыру: *аваз, авыз, авыл, бәрәңге, бияләй, борын, вакыт, гомер, гыйнвар, дәрәс, дүшәмбе, елга, җавап, җиңел, җомга, җөмлө, җылы, йөрәк, караңгы, көньяк, кыңгырау, маңгай, Мәскәү, муен, онык, оя, пәнҗешәмбе, савыт, сәгатъ, сәлам, сеңел, сиешәмбе, тавык, тавыш, тәмле, төньяк, уен, уңыш, хайван, хөрмәт, һава, һаман, чаңгы, чәриешәмбе, чия, шәһәр, шуа, эссе, юан, якиешәмбе.*

Шәхси, метапредметлы һәм предметлы нәтиҗәләр

Шәхси нәтиҗәләр:

- туган илгә карата шәхси караш булдыру;
- чын кеше сыйфатлары булдыру;
- мөстәкыйльлелек һәм җаваплылык үстерү;
- этик хисләр, мөлаемлылык үстерү;
- рухи-әхлакый идеалларына китерү.
- олылар белән хезмәттәшлек;
- аралашу культурасы күнекмәләре .

Метапредметлы нәтиҗәләр:

- аң -белем үстерү;
- проблемаларны мөстәкыйль рәвештә таба алу;
- эзләнү юлларын һәм нәтиҗәләрен ачыклау;
- логик фикерләү: чагыштыру, синтез, анализ ясый белү;
- конфликтлы ситуацияләрдән чыгу юлын табу;
- укучыларның образлы, логик фикерләвен үстерү;

Предметлы нәтиҗәләр:

- Россиядә күп милләт халыкларының төшенчәсен бирү;
- татар теленең төп төшенчәләр буенча башлангыч белем (фонетик, лексик, грамматик);
- татарча югары сөйләм культурасы формалаштыру;
- туган телнең орфоэпик, лексик, грамматик төшенчәләре;
- сүз турында башлангыч төшенчәләр формалаштыру;
- уку, язу гамәлләре формалаштыру;
- сүзгә фонетик анализ ясый белү.

Универсаль уку гамәлләре формалаштыру:

Танып белү универсаль уку гамәлләре:

- дәрәсләктә ориентлаша белү;
- шартлы билгеләрнең телен белү;
- рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү;
- төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- материалъ объектлар кулланып биремнәр үтәү;

- дәрәслек һәм мөстәкыйль эш дәфтәрендәге мәгълүматлар белән эшли белү;

Регулятив универсаль уку гамәлләре:

-кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу;

- гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау;

- үз эшчәнлегенә контрольгә алу, биремне үтәүнең дәрәслеген тикшерү;

- торыш тәҗрибәсен куллану;

- эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәжәсен билгеләү.

Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре:

- дәрәслек геройларына, күршенә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү;

- үзүшләрен/уңышсызлыкларын турында фикер йөртү;

- үз мөмкинлекләренә бәяләү;

- үз эшчәнлегенә нәтиҗәләрен яхшыртуга ихтыяҗ формалаштыру;

- мәгънә барлыкка китерү («Минем өчен моның нинди мәгънәсе һәм әһәмияте бар?») - дигән сорау куя

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:

- торыш тәҗрибәсен куллану;

- күршенә белән хезмәттәшлек итү.

Укыту предметының, темаларының эчтәлегә

Фонетика һәм орфоэпия (34 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлегә:

Беренче сыйныфта алган белемнәрен, эш осталыгын һәм күнекмәләрен ныгыту, тирәнәйтү.

Авазлар һәм хәрефләр. Сузык һәм тартык авазлар. Авазларның калыңлыкта-нечкәлектә ярашуы. Язуда сузык авазларны белдерә торган хәрефләр.

Ижек. Сүзләрен ижекләргә бүлү, аларны юлдан-юлга күчерү. Янгырау һәм саңгырау тартыклар. Парлы һәм парсыз янгырау-саңгырау тартыклар. Язуда тартык авазларны белдерә торган хәрефләр. Татар теленә хас үзенчәлекле авазлар.

Е, ю, я хәрефләренә сүз башында һәм сузык авазлардан соң ике аваз белдергән очракларын танып белү һәм шул хәрефләр кәргән сүзләрен дәрәслек уку, язу.

Саңгырау тартыкларның яңгыраулашуы.

Бертөрле ике тартык аваз хәрефләренә янәшә килүе.

ь һәм **Ь** хәрефләренә аваз белдермәгән истә тоту, шул хәрефләр кәргән сүзләрен дәрәслек язу.

Татар алфавитын төгәл, хәреф исемнәрен дәрәслек итеп яттан белү. «Дәрәслек әйт», «Дәрәслек яз», «Аңлатмалы сүзлек» белән эшләгәндә, алфавиттан файдалану.

Беренче хәрефкә карап, сүзләрен алфавит тәртибендә урнаштыру.

Эш формалары: төркемдә һәм парларда, ижади эшләр.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Укучылар *э-е, ө-е, о-ы, я, ю, е* хәрефләренә сүзнең төрле урыннарында дәрәслек язылышын, рус теленнән кәргән сүзләрен дәрәслек итеп укый, күчереп һәм ишетеп яз; янгырау һәм саңгырау тартыкларны аера белергә, *в* хәрефе кәргән сүзләрен дәрәслек укырга, калын һәм нечкә әйтәлешле сүзләрдә *к, г* хәрефләрен дәрәслек әйтә, **ь** һәм **Ь** хәрефләренә аваз белдермәгән истә тотып, шул хәрефләр кәргән сүзләрен дәрәслек яз; сүзләрен ижекләргә һәм юлдан-юлга күчерү өчен бүлә; татар алфавитын төгәл, хәреф исемнәрен дәрәслек итеп яттан белә; «Дәрәслек әйт», «Дәрәслек яз», «Аңлатмалы сүзлек» белән эшләгәндә, алфавиттан файдалана; беренче хәрефкә карап, сүзләрен алфавит тәртибендә урнаштыра белергә тиешләр.

Контроль төрләре: парларда яки үз-үзенә тикшерү, сүзлек, искәртмә, аңлатмалы, ирекле диктантлар, контроль күчереп яз, контроль диктантлар.

Мөстәкыйль эшләр: биремле күчереп яз, дидактик биремнәр.

Графика (4 сәгать)

Татар алфавитын төгэл, хэрэф исемнәрен дәрес итеп яттан белү. “Дәрес әйт”, “Дәрес яз”, “Аңлатмалы сүзлек” белән эшләгәндә, алфавиттан файдалану. Беренче хәрэфкә карап, сүзләрне алфавит тәртибдә урнаштыру.

Сүз (38 сәгать)

Бүлекнең төп әчтәлеге:

Сүз тамыры. Тамырдаш сүзләр. Кушымчалар. Татар телендә сүз тамырының сүз башында булуын, үзгәрмәвен, кушымчаларның тамыр сүзгә сингармонизм законына бәйле рәвештә ялганып килүен гамәли күзәтү.

Предметны белдергән сүзләр. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Кеше исемнәрен, фамилияләрен, шәһәр, авыл, елга исемнәрен, хайван кушаматларын баш хәрэф белән язү.

Эш-хәрәкәтне белдергән сүзләр. Аларның жөмләдә сүзләрне үз тирәсенә туплаган үзәк булуына төшенү.

Предметларның төрле билгеләрен атаган сүзләр. Аларны, Нинди? Кайсы? сорауларын куеп, сүзләр арасыннан табу, жөмләдәге ролен гамәли күзәтү.

Эш формалары: төркемдә һәм парларда, ижади эшләр.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Укучылар сүзнең тамырын, кушымчаларын аера, тамырдаш сүзләр таба, предметны, предметның билгесен, предметның эш-хәрәкәтен белдергән сүзләрне аера һәм жөмләдән таба, уртаклык һәм ялгызлык исемнәрнең язылышын белергә тиешләр.

Контроль төрләре: парларда яки үз-үзенчә тикшерү, искәртмәле һәм аңлатмалы, ирекле диктантлар, контроль күчереп язү, контроль диктантлар, тест эшләү.

Мөстәкыйль эшләр: биремле күчереп язү, дидактик биремнәр.

Жөмлә (10 сәгать)

Бүлекнең төп әчтәлеге:

Сүз, сүзтезмә һәм жөмләләрне аера белү. Жыйнак һәм жәенке гади жөмлә. Жөмләнең баш кисәкләре. Жөмләдә сүз тәртибе. Әйтү максаты ягыннан жөмләнең төрләре, аларны дәрес интонация белән әйтү.

Эш формалары: төркемдә һәм парларда, ижади эшләр.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Укучылар жөмләләрне, тыныш билгеләренә карап, жөмләнең төрләрен билгели, дәрес интонация белән укый; сүз, сүзтезмә, жөмләне аера, жөмләнең баш кисәкләрен күрсәтә белергә тиешләр.

Контроль төрләре: парларда яки үз-үзенчә тикшерү, ирекле диктант, контроль күчереп язү.

Мөстәкыйль эшләр: дидактик биремнәр.

Бәйләнешле сөйләм (13 сәгать)

Бүлекнең төп әчтәлеге:

Бәйләнешле сөйләмдә жөмләләрнең үзара бәйләнеше. Бер темага берләштерелмәгән аерым жөмләләрне текст белән чагыштыру. Текстның темасын билгеләү. Текстны кисәкләргә бүлү. Текст кисәкләренә исем кую.

Сюжетлы рәсемнәр буенча бер темага берләштерелгән жөмләләр төзү һәм язү.

Шигырь, мәкаль, әйтем һәм табышмаklar ятлау. Татар сөйләм әдәбенә хас булган сүзләрне дәрес куллану.

Эш формалары: төркемдә һәм парларда, ижади эшләр.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Укучылар бәйләнешле сөйләмдә жөмләләрнең үзара бәйләнеше, телдән һәм язма сөйләмнең үзенчәлекләрен, рәсем буенча жөмләләр һәм хикәя төзи, текстның темасын билгели, кисәкләргә бүлә һәм текст кисәкләренә исем куя, хат һәм котлау открыткасы яза белергә тиешләр.

Контроль төрләре: парларда яки үз-үзенчә тикшерү, аңлатмалы һәм контроль диктант.

Мөстәкыйль эшләр: биремле күчереп язү, дидактик биремнәр.

Ел бие өйрәнгәннәрне кабатлау (3 сәг.)

Бүлекнең төп әчтәлеге:

Авазлар һәм хәрефләрне; сүз, тамыр һәм кушымчаны; предметны, билгене, эш-хәрәкәтне белдергән сүзләрне, юлдан-юлга күчерү кагыйдәләрен, текст һәм текстның өлешләрен кабатлау.

Эш формалары: төркемдә һәм парларда, ижади эшләр.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Укучылар авазлар һәм хәрефләрне; сүз, тамыр һәм кушымчаны; жөмлә һәм жөмлә янында тыныш билгеләрен; предметны, билгене, эш-хәрәкәтне белдергән сүзләрне, юлдан-юлга күчерү кагыйдәләрен, текст һәм текстның өлешләрен аера, таба белергә тиешләр.

Контроль төрләре: тест эшләү, парларда яки үз-үзгә тикшерү.

Мөстәкыйль эшләр: дидактик биремнәр.

Дөрес әйтелешә, язылышы уку елы дәвамында гамәли үзләштерелергә тиешле сүзләр:

аваз, авыз, авыл, бәрәңге, бияләй, борын, вакыт, гомер, гыйнвар, дөрес, дүшәмбе, елга, җавап, җиңел, җиңү, җомга, җөмлә, җылы, йолдыз, йөрәк, караңгы, көньяк, кыңгырау, маңгай, Мәскәү, муен, онык, оя, пәнҗешәмбе, савыт, сәгать, сәлам, сеңел, сишәмбе, тавык, тавыш, тәмле, төньяк, уен, уңыш, хайван, хөрмәт, һава, һаман, чаңгы, чәршәмбе, чия, шәһәр, шуа, эссе, юан, якишәмбе

Календарь-тематик планлаштыру

	Дәрес темасы	Укучыларның төп эшчәнлек төрләре	Үткәрү вакыты	
			план	факт
1	“Тылсымчы китапханәсенә рәхим итегез. “Дәрес әйт” һәм “Дәрес яз” сүзлегә	Дәреслек белән эшләү. Шартлы билгеләрне истә калдыру. Сүзлекләр белән эшләү. Телдән һәм язма күнегүләр эшләү.	2.09	4.09
2	Авазлар һәм хәрефләр	Сүздән авазны аера белү, аңа характеристика бирү. Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Сүзгә аваз-хәреф анализы ясау. Дәреслектәге күнегүләрне төгәл үтәү. Белемнәрне тикшерү.	6.09	6.09
3	Авазлар һәм хәрефләр		7.09	8.09
4	Сузык авазлар.	Дәреслектәге һәм карточкадагы күнегүләрне үтәү. Фонетик зарядка ясау. Төркемнәрдә эшләү. Нәтижәләр ясау. Сузык авазларның әйтелеш үзенчәлекләрен аңлату. Күнегүләр эшләү. Сузык авазларны чагыштыру. Өлешчә эзләнү, нәтижә ясау. Теманы билгеләү. Максатны ачыклау. Калын (нечкә) сузык авазларны икеләнүсез аеру, аларга анализ ясау.	9.09	9.09
5	Калын һәм нечкә сузыклар		13.09	13.09
6	Кереш контроль эш (диктант).	Диктант язү, дәреслеген тикшерү, биремне үтәү.	14.09	14.09
7	Хаталар өстендә эш. О, ы хәрефләре	Фонетик зарядка ясау. Орфоэпик күнегүләр үтәү, «Татар теленң орфоэпик сүзлегә» белән эшләү.	16.09	16.09
8	Ө, е хәрефләре	Ө,е хәрефе булган сүзләрне язү. Сүзләргә аваз-хәреф анализы ясау. “Дәрес әйт”, “Дәрес яз” сүзлекләре белән эшләү.	20.09	20.09
			21.09	21.09
9	Хәтер диктанты.Э, е хәрефләре	Язуда э хәрефенең язылу урынын күзәтү. Татар телендә һәм алынма сүзләрдә э хәрефенең яңгырашы. “Аңлатмалы сүзлек” белән эшләү. Э хәрефенең сүз башында һәм сүз уртасында язылу очракларын күзәтү. Күнегүләр эшләү	23.09	23/09
10	Кереш контроль күчереп язү	Контроль күчереп язү, бирем эшләү. Дәреслеген тикшерү	27.09	27.09
11	Хаталар өстендә эш. Ижек.	Хаталар өстендә эшләү. Әңгәмә кору, фонетик зарядка ясау, орфоэпик күнегүләр үтәү, «Татар теленң орфоэпик сүзлегә» белән эшләү. Сүзләрне ижекләргә бүлү һәм, ижекләп, юлдан юлга күчерүнең катгый булмавын, аларның вариантларын кабатлау. Күнегүләр эшләү	28.09	28/09
12	Сүзләрне юлдан-юлга күчерү	Сүзләрне ижекләргә бүлү. Юлдан -юлга күчерүнең вариантларын кабатлау. Күнегүләр эшләү. Дәреслектәге күнегүләрне төгәл үтәү.	30.09	30.09
13	Сүзләрне юлдан-юлга күчерү	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Ижекләргә төрле ижекләр өстәп, сүзләр язү. Икенче юлга күчерергә ярамый торган сүзләр язү. Дәреслектәге һәм карточкадагы күнегүләрне үтәү. Дәреслектәге күнегүләрне төгәл үтәү.	4.10	4.10
14	“Сузык авазлар” темасы буенча диктант «Болыт».	Татар телендәге яңгырау һәм саңгырау тартыклар таблицасын төзү, форзацтагы таблица белән эшләү, рус теле белән чагыштыру, биремнәрне үтәү. Биремнәрне парларда тикшерү. Гел яңгырау һәм саңгыраулардан гына торган сүзләр язү.	5.10	5.10
15	Хаталар өстендә эш. Тартык авазлар.	Бирелгән аваз схемасына туры килгән сүзләр сайлау. Дәреслектәге күнегүләрне төгәл үтәү.	7.10	7.10

		Сүзлэрне схемада күрсәтеп язу. Борын авазларын дөрес әйтеп уку.		
16	М, н, ң хәрефләре	В хәрефенен [в] һәм [w]авазларына бүленүен икеләнүсез аеру. Бу аваз кәргән сүзләрне дөрес әйтү; [в] һәм [w]авазлары булган сүзләрне дөрес язу.	11.09	
17	В хәрефе	К,г хәрефләре кәргән сүзләрне дөрес итеп әйтеп уку; Дәрәсләктәгә күнегүләрне төгәл үтәү. Сүзләкләр белән эшләү. Сүзләргә аваз-хәреф анализы ясау.	12.09	
18	К, г хәрефләре	Калын укылышлы сүзләрдә к,г авазларын күзәтү. Сүзләкләр белән эшләү.	14.09	
		Сүзләк диктантаы язу. Сүзләргә аваз-хәреф анализы ясау. Телдән һәм язма күнегүләр эшләү.	18.09	
19	К һәм г хәрефләрен калын уку өчен ь хәрефен язу. Контроль сүзләк диктанта	Х, һ хәрефләре булган сүзләрне дөрес язу.Тизәйткәчләр ятлау. Телдән һәм язма күнегүләр эшләү. «Кайсы сүз артык?» уенын уйнау. Өлешчә эзләнү.	19.09	
20	Х, һ хәрефләре	Дәрәс темасын, максатын билгеләү. Телдән һәм язма күнегүләр эшләү. Фонетик зарядка ясау, Үтелгән материал буенча сорауларга җавап бирү.	21.10	
21	Й хәрефе	Й хәрефе сүз башында булган сүзләрне дөрес язу. Сүзләкләр белән эшләү. Бирелгән аваз схемасына туры килгән сүзләр сайлау. Телдән һәм язма күнегүләр эшләү.	25.10	
22	Й хәрефе сүз башында	Й хәрефе сүз башында булган сүзләрне дөрес язу. Сүзләкләр белән эшләү. Бирелгән аваз схемасына туры килгән сүзләр сайлау.	26.10	
23	«Тартык авазлар» темасы буенча контроль диктанта “Бакчада”.	Диктанта язу, дәрәсләген тикшерү, биремне үтәү. Кагыйдәләрне кабатлау, грамматик-орфографик анализ ясау.	28.10	
24	Е хәрефе.	Фонетик зарядка ясау. Дәрәсләктәгә биремнәрне үтәү. Бирелгән аваз схемасына туры килгән сүзләр сайлау. Күнегүләр эшләү, сузыкларны чагыштыру, өлешчә эзләнү,	8.11	
25	Я хәрефе. Хаталар өстендә эш.	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. “Аңлатмалы сүзләк” белән эш. Дәрәсләктәгә күнегүләрне үтәү. Теманы билгеләү. Максатны ачыклау	9.11	
26	Я хәрефе темасын ныгыту	Дәрәсләктәгә күнегүләрне төгәл үтәү. Сузыкларны чагыштыру. Бирелгән аваз схемасына туры килгән сүзләр сайлау. Теманы билгеләү. Максатны ачыклау.	11.11	
27	Ю хәрефе.	Фонетик зарядка ясау, дәрәсләктәгә биремнәрне үтәү, чагыштыру. Бирелгән аваз	15.11	
28	Ю хәрефе темасын ныгыту	схемасына туры килгән сүзләр сайлау. Күнегүләр эшләү. Сузыкларны чагыштыру. Өлешчә эзләнү.	16.11	
29	Саңгырау тартыкларның яңгыраулашуы	Хаталар өстендә эш эшләү. Фонетик зарядка ясау. Орфоэпик күнегүләр үтәү. Саңгырау тартыкларның яңгыраулашуы буенча модель төзү. Дәрәсләктәгә күнегүләрне төгәл үтәү.	18.11	
30	Саңгырау тартыкларның яңгыраулашуы	Теманы билгеләү. Максатны билгеләү. Дәрәсләктәгә күнегүләрне төгәл үтәү. Яңа материал буенча сорауларга җавап алу, нәтиҗә ясау.	22.11	
31	Бертөрле ике тартык аваз хәрефләренен янәшә килүе	Бертөрле ике тартык аваз хәрефләренен янәшә килүче сүзләр эзләп табу. Өлегә сүзләрне юлдан-юлга дөрес күчерү буенча күнегүләр эшләү.	23.11	
32	ь хәрефе (нечкәлек һәм аеру билгесе)	Теманы,максатны билгеләү. ь билгесе кәргән сүзләрне дөрес язарга өйрәнү,мондый сүзләренен аваз(хәреф)санын дөрес санау күнегүләре эшләү.	25.11	
33	ь хәрефе (нечкәлек һәм аеру билгесе)	Нечкә иҗек ахырында я, ю, е хәрефләре алдыннан килгән нечкәлек билгесенен вазифасын билгели белү. Теманы билгеләү. Максатны билгеләү. Дәрәсләктәгә күнегүләрне эшләү.	29.11	

34	Нечкә ижек ахырында я, ю, е хәрефләре алдыннан килгән нечкәлек билгесе	Нечкә ижек ахырында я, ю, е хәрефләре алдыннан килгән нечкәлек билгесенң вазифасын билгели белү. Дәрәсләктәгә күнегүләргә эшләү	30.11	
35	Нечкә ижек ахырында я, ю, е хәрефләре алдыннан килгән нечкәлек билгесе	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. ь билгесе кергән сүзләргә дәрәс язарга өйрәнү,мондый сүзләргә аваз(хәреф)санын дәрәс санау күнегүләргә эшләү,транскрипцияләү.	2.12	
36	ь хәрефе (калынлык һәм аеру билгесе)		6.12	
37	ь хәрефе (калынлык аеру билгесе) Контроль сүзлек диктаны	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. ь билгесе кергән сүзләргә дәрәс язарга өйрәнү Сүзләргә аваз(хәреф)санын дәрәс санау күнегүләргә эшләү, транскрипцияләү.	7.12	
38	Контроль күчәрәп язү ” Юлда”. Хаталар өстендә эш.	Файдалы азыклар турында фикер алышу.Текстны күчәрәп язү. Эшнә дәрәсләгән тикшерү.	9.12	
39	Графика. Алфавит.	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Фонетик зарядка ясау. Сүзләргә фонетик анализ ясау, алфавит тәртибдә урнаштыру. Алфавитны яттан сөйләү. «Кайсы сүз артык?» уенын уйнау, өлешчә эшләү. Дәрәсләктәгә күнегүләргә төгәл үтәү.	13.12	
40	Графика. Алфавит. Ныгыту.		14.12	
41	Үткәннәргә кабатлау. Тест биремнәргә эшләү. (102-104 битләргә)	Кагыйдәләргә искә төшерү. Тест биремнәргә үтәү.	16.12	
42	Сүз	Дәрәсләктән һәм картчкадан күнегүләргә үтәү, Татар теленң “орфографик сүзлегә” белән эшләү. Өлешчә эшләү. Сүзләргә авазларга таркату чагыштыру.	20.12	
43	Сүзнә тамыры	Сүзнә башка кисәкләргә бүленми торган өлешен табуга күнегүләргә эшләү. Төркемнәргә тиен турында хикәя төзеп сөйләү. Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Сорауларга җавап бирү, күнегүләргә эшләү.	21.12	
44	Сүзнә тамыры		23.12	
			10.01	
45	Контроль диктант “Кыш”. (2 нче чирек)	Грамматик биремләр диктант язү.	11.01	
46	Тамырдаш сүзләргә	Теманы билгеләү. Максатны ачыклау. Тамырдаш сүзләргә күзәтү,кагыйдә чыгару. Тамырдаш сүзләргә ясау.	13.01	
47	“ Кышкы уеннар” дигән темага хикәя төзеп язү	Кышкы уеннарны сурәтләп, тамырдаш сүзләргә кулланып хикәя язү.	17.01	
48	Хаталар өстендә эш. Кушымчалар	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Сүзнә тамырын, кушымчаларын билгеләү. Шигырьне хәтердән язү. “Аңлатмалы сүзлек” белән эшләү. Теманы билгеләү.	18.01	
49	Сүз ясагыч кушымчалар	Таблица белән эшләү. Сорауларга җавап бирү, сүз ясагыч кушымчалар табуга күнегүләргә эшләү.“Кошларга ярдәм итәбез”дигән темага хикәя төзеп сөйләү.	20.01	
50	Сүз ясагыч кушымчалар		24.01	
51	Искәртмәләр диктант “Кыш көне урманда.”	Искәртмәләр диктант язү. Кагыйдәләргә кабатлау,грамматик-орфографик анализ ясау.	25.01	
52	Үткәннәргә кабатлау. Өйрәнчәк изложение “Кошлар ашату”	Теманы билгеләү, ачыклау. Изложение текстын сөйләү. Сүз һәм жөмләләргә аңлап язү.	27.01	
53	Предметны белдәрә торган сүзләргә.	Предметны белдәрә торган сүзләргә сорауны дәрәс итеп кую; аларны тексттан аерып алу.Күнегүләргә эшләү. Сорауларга җавап бирү,“Аңлатмалы сүзлек”,”Дәрәс яз”сүзлекләргә белән эшләү. Спорт төрләргә турында хикәя төзеп сөйләү	31.01	
54	Предметны белдәрә торган сүзләргә. Кабатлау		1.02	

55	Искәртмәле диктант “Куян”.	Аерым кагыйдәләргә туры килә торган сүзләрнең дәрәҗәсе язылышын тикшереп,кабатлау. Аерым кагыйдәгә туры килгән сүзләргә генә язу.	3.02	
56	Исем һәм фамилияләрдә баш хәреф	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Сорауларга җавап бирү, күнегүләр эшләү. “Аңлатмалы сүзлек” белән эшләү.Үзгәртеп карарга тиеш булган сүзләрнең дәрәҗәсе турында телдән хикәя төзеп сөйләү.	7.02	
57	Ил, шәһәр, авыл, елга, күл исемнәрендә баш хәреф	Ил, шәһәр, авыл, елга, күл исемнәре баш хәрефтән башлап язылуын ачыклау. Сорауларга җавап бирү, күнегүләр эшләү.“Аңлатмалы сүзлек” белән эшләү,	8.02	
58	Ил, шәһәр, авыл, елга, күл исемнә-рендә баш хәреф темасын ныгыту	Ил, шәһәр, авыл, елга, күл исемнәре баш хәрефтән башлап язылуын язмача дәлилләү. Бирелгән модель буенча җөмлеләр төзеп язу.	10.02	
59	Контроль күчереп язу “Башкала”	Текст күчереп язу.	14.02	
60	Хаталар өстендә эш. Хайван кушаматларында баш хәреф	Хаталар өстендә эш эшләү, укытучы аңлатуы, «Татар теленең орфографик сүзлеген» белән эш, рус теле белән чагыштыру, нәтиҗә ясау. Бирелгән текстка хайван кушаматлары өстәп язарга. Эшнән дәрәҗәләгән тикшерү	15.02	
61	Хайван кушаматларында баш хәреф темасын ныгыту	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Сорауларга җавап бирү, күнегүләр эшләү.Ижади эш эшләү:хайван кушаматлары кертү үзгәртеп карарга тиеш булган сүзләрнең дәрәҗәсе турында терек сүзләр кулланып, сыйфатлама хикәя язу.	17.02	
62			21.02	
63	“Ялгызлык сүзләр” темасын кабатлау	Кагыйдәләргә иске төшерү.”Баш хәрефтән , юл хәрефтән ” уены уйнау.”Буталмышлар илендә” эшлекле уенында катнашу.	22.02	
64	Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр	Сорауларга җавап бирү, күнегүләр эшләү,халык авыз иҗаты белән танышу, “Аңлатмалы сүзлек” белән эшләү	24.02	
65	Ике яки берничә предметның эш-хәрәкәтне белдергән сүзләр	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Сүзләргә төркемләүгә күнегүләр эшләү.	28.02	
66	Җөмләнең туплаучы үзгә	Теманы билгеләү.Максатларны ачыклау. Сорауларга җавап бирү, күнегүләр эшләү .Дәрәҗәләгән күнегүләрне эшләү.Теманы билгеләү.	1.03	
67	Җөмләнең туплаучы үзгә		3.03	
68	Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр	Үтелгән кагыйдәләргә нигезләнеп, күнегүләр эшләү. Аерым кагыйдәләргә туры килә торган сүзләргә дәрәҗәсе язылышын тикшереп, кабатлау.Аерым кагыйдәгә туры килгән сүзләргә генә язу.Дәрәҗәләгән күнегүләрнеэшләү.Модельгә туры килүче җөмлеләрне сайлап алу. Дидактик уен уйнау.” Эшме? Хәрәкәтме?”	7.03	
69	Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр.		8.03	
70	Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр темасын ныгыту. Сайланма диктант “Балыкта”	Үтелгән кагыйдәләргә нигезләнеп, күнегүләр эшләү. Аерым кагыйдәләргә туры килә торган сүзләргә дәрәҗәсе язылышын тикшереп,кабатлау. Аерым кагыйдәгә туры килгән сүзләргә генә язу.	10.03	
71	“Ял көннән” дигән темага хикәя төзеп язу	Җөмләнең ял көне турында хикәя төзеп сөйләү һәм дәфтәргә язу.	14.03	
72	Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр темасын кабатлау.	Максатны билгеләү. Өйрәнгән материалны кабатлау .”Зирәк чәүкә”хикәясен буенча сорауларга җавап алу.Тест биремнәрен үтәү.	15.03	
73	Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр темасын	Максатны билгеләү .Өйрәнгән материалны кабатлау.”Зирәк чәүкә” хикәясен буенча	17.03	

	кабатлау.	сорауларга жавап алу.Тест биремнәре үтәү.		
74	Билгене белдерә торган сүзләр	Теманы билгеләү.Максатларны ачыклау.Таблица буенча эшләү.Күнегүләр эшләү.	21.03	
75	Билгене белдерә торган сүзләр кертеп “Минем эни”темасына хикәя язу	Бирелгән жөмлэләрнең моделен төзү.“Минем эни” дигән темага хикәя төзеп язу.	22.03	
76	Контроль диктант “Язгы ташу” (3 нче чирек)	Грамматик биремле диктант язу.	24.03	
77	Нинди? соравына жавап бирә торган сүзләр предметларның төрле билгеләрен белдерәләр Контроль сүзлек диктант	Үтелгән кагыйдәләргә нигезләнеп, күнегүләр эшләү.Сүзлек диктанты язу. “Дөрес яз”сүзлегә белән эшләү.Дидактик уен уйнау.“ Кем тизрәк?”. Сайлап алынган предметның билгеләрен санап ижат эше башкару.	4.04	
78	Билгене белдерә торган сүзләр		5.04	
79	Билгене белдерә торган сүзләр темасын ныгыту	Үтелгән кагыйдәләргә нигезләнеп, күнегүләр эшләү. Аерым кагыйдәләргә туры килә торган сүзләрнең дөрес язылышын тикшереп, кабатлау. Аерым кагыйдәгә туры килгән сүзләрне генә язу.	7.04	
80	Билгене белдерә торган сүзләр темасын ныгыту		11.04	
81	Рәсем буенча хикәя төзеп язу “Кошларны каршы алабыз”	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Сорауларга жавап бирү. План төзү. План буенча сочинение язу.	12.04	
82	Хаталар өстендә эш. Үткәннәрне кабатлау	Хаталар өстендә эш эшләү, укытучы аңлатуы, әңгәмә, фонетик зарядка ясау, орфоэпик күнегүләр үтәү, «Татар теленең орфографик сүзлеген» белән эш, рус теле белән чагыштыру, нәтижә ясау.Үтелгән кагыйдәләргә нигезләнеп, күнегүләр эшләү.	14.04	
83	Жөмлә	Таблица белән эшләү.Биремнәрне парларда тикшерү.Бирелгән сүзләрдә жөмлэләр төзү “Кемнеке күбрәк? Эшлекле уенында катнашу.	18.04	
84	Жөмлә төрләре	Төрәк сүзләр белән жөмлэләр уйлау. Тыныш билгеләренә карап жөмлә төрләрен билгеләү Дидактик уен уйнау.“ Текстны жөмлэләп укыганны тыңлау һәм язу. Дәрәсләктәгә күнегүләрне эшләү.	19.04	
85	Жөмләнең иясе һәм хәбәре	Таблица белән эшләү.Теманы билгеләү.Максатларны ачыклау.Күнегүләр эшләү. Яңа төшенчәләр белән танышу.	21.04	
86	Жөмләнең иясе һәм хәбәре	Таблица белән эшләү.Теманы билгеләү.Максатларны ачыклау.Күнегүләр эшләү. Яңа төшенчәләр белән танышу.	25.04	
87	Жөмләдә сүзләр бер-берсенә бәйләнеп килә	Сөйләмне жөмлэләргә аеру. Баш кисәкләрне табып, сызыклар белән билгеләү.	26.04	
88	Жөмләне тикшерү тәртибе	Жөмләне тикшерүнең тәртибе барлыгын исбатлау. Үтелгән кагыйдәләргә нигезләнеп, күнегүләр эшләү. Дәрәсләктәгә күнегүләрне эшләү	28.04	
89	Жөмлә темасын ныгыту	Үтелгән кагыйдәләргә нигезләнеп, күнегүләр эшләү.Сорауларга жавап бирү. Дәрәсләктәгә күнегүләрне эшләү.	2.05	
90	Тема: «Жөмлә» Контроль диктант “Жәй”	Киләчәктә нинди һөнәр иясе булырга теләү турында әңгәмәдә катнашу. Текстны күчереп язу.	3.05	
91	Бәйләнешле сөйләм	Текстның өлешләрне :башламы, төп , йомгаклау өлешл Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Сөйләм төрләрен искә төшерү.Күнегүләр эшләү.эрен табу.	5.05	

92	Текст. Текстның темасы. Контроль сүзлек диктанты	Текст өстендә эшләү. Текстны өлешлэргә бүлү күнегүләре эшләү. Тема билгеләү. Текстка исем кушу. Биремнәрне парларда тикшерү.	9.05	
93	Текстның өлешлэре	Текстны өлешлэргә бүлү күнегүләре эшләү. Укылган өзеккә, хикәя һәм сорау жөмлэләр кулланып, план төзү, сөйләп карау.	10.05	
94	Хат язу.	Текстның башламы, төп өлеше, йомгаклау өлеш-лэрен кулланып, хат язу тәртибенә нигезләнеп хат язу. Туганнарга һәм дус-ишлэргә хат язу тәртибе турында сөйлэшү. Г.Тукай хатларын укып фикер алышу.	12.05	
95	Бәйләнешле сөйләм темасын ныгыту. Тәбрик-намә язу.	Сорауларга җавап бирү. Теманы билгеләү. Максатны ачыклау. Туганнарга һәм дус-ишлэргә котлау открыткасы язу тәртибе турында сөйлэшү. Тәбрикнамә эчтәлегә белән танышу. Тәбрикнамә язарга өйрәнү.	16.05	
96	Контроль изложение “Комсыз эт”	Теманы билгеләү. Максатларны ачыклау. Сорауларга җавап бирү. План төзү, шуның буенча изложение язу.	17.05	
97	Хаталар өстендә эш. Үткәннәрне кабатлау	Үтелгән кагыйдэлэргә нигезләнеп, күнегүләр эшләү. Аерым сүз яки сүзтезмәнең нинди кагыйдә нигезендә язылуын аңлату. Теманы билгеләү. Максатны ачыклау.	19.05	
98	Контроль күчереп язу “Табигать нәрсә ул?”	Жәйге ял турыда әңгәмәдә үткәрү. Укытучы укыганын тыңлау, сүзлэрнең мәгънэлэрен ачыклау. Диктант язу. Биремнәр үтәү.	23.05	
99	Административ (йомгаклау) контроль диктанты	Еллык материал буенча белемнәрне язмача рәвештә дәлилләү. Административ контроль диктант язу.	24.05	
100	Хаталар өстендә эш.	Үтелгән кагыйдэлэргә нигезләнеп, күнегүләр эшләү	26.05	
101	“Авазлар һәм хәрефләр” темасын кабатлау	Еллык материал буенча белемнәрне язмача рәвештә дәлилләү..	30.05	
102	“Жөмлә” темасын кабатлау	Еллык материал буенча белемнәрне язмача рәвештә дәлилләү..	31.05	

Әдәбият исемлеге

I.Төп:

1. Мияссарова И. Х., Фәйзрахманова К. Ф. “Татар теле ”дәреслеге: 2нче сыйныф-1-2 кисәк: Казан, “Мәгариф - Вакыт” нәшрияты, 2012нче ел;
2. Мияссарова И. Х.,Фәйзрахманова К. Ф. Татар теленнән мөстәкыйль эш дәфтәре-Казан, “Мәгариф- Вакыт” нәшрияты, 2012 нче ел;
3. Мияссарова И. Х.,Фәйзрахманова К. Ф.Татар теле. Укытучылар өчен методик кулланма -Казан, “Мәгариф- Вакыт” нәшрияты, 2012 нче ел.

II.Өстәмә:

- 1.Абдрәхимова Я. Х. “Татар теленнән диктантлар” 1-4 класс. Казан: “Мәгариф” - 2009.
- 2.Вагыйзов С. Г. “Кызыклы грамматика” Казан: “Мәгариф” - 2002.
- 3.Татар теленең орфографик сүзлеге. Казан “Мәгариф” нәшрияты. 2010. К.Р. Галиуллин, Р.И. Раскулова
4. Ганиев Ф.Ә. Татар теленең аңлатмалы сүзлеге. – Казан: “Матбугат йорты” нәшрияты, 2005.

IV. Интернет – ресурслар

татар электрон библиотекасы <http://kitap.net.ru/>;
татар телендә интернет белем үзәге <http://belem.ru/>;
балалар өчен сайт <http://balarf.ru/>.
https://edu.tatar.ru/el_books- әлифба